

Sorular ve Cevaplar

Soru-1: *Kadının -ister aynı evde yaşasın isterse ayrı evde yaşasın- muhtaç olan kayınbaba ve kaynanasına bakması farz mıdır yoksa mendup mudur? Kocanın karısına kendi ebeveynine bakmasını emretmesi halinde karısının ona itaat etmesi vacip midir? Bu hususta kocasına itaat etmemesi halinde kadın naşıze sayılır mı? Kocanın ayrı evde yaşayan karısına kendi ehlini ziyarete gitmesini ve onların hacetlerini gidermesini emretmesi halinde eşinin bu hususta ona itaat etmesi farz mıdır? Eğer bir adam iki kadınla evli olup onlardan birisi ebeveyninin oturduğu şehirde oturuyor ve diğeri de ehlinden uzak bir şehirde oturuyorsa bu meselede onların aralarında adaleti sağlaması nasıl olacak? Yani yakın olan eşi sürekli olarak kocasının ehlini yoklar ve onları gözetirken diğeri uzakta olan eşi ise bunu yapamaz. O halde bu hususta onların arasında adaleti sağlaması nasıl olacak?*

Cevap-1:

1. Kadının kocasının ebeveynine hizmet etmesi farz değildir. Varit olan nasslar, kadının kocasına ve evine hizmet etmesi hakkındadır. Bu delillerden biri de Ali [Radiyallhu Anhu] ile Fatıma [Radiyallahu Anhe]'nin kıssasıdır. Zira Resulullah [Sallallahu Aleyhi ve Sellem] Fatıma'nın evine hizmet etmesine ve Ali'nin de evin dış işlerine bakmasına hükmetmiştir. Aynı şekilde hadiste Nebi [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'in eşlerine kedisine hizmet etmelerini emrettiği de geçmektedir. Zira şöyle demiştir:

"Ey Aişe! Biz yemek getir. Ey Aişe! Bıçağı getir ve onu taşla bile..." Tüm bunlar İctimai Nizam kitabından alınmıştır.

2. Ebeveyne hizmet etmek evladın üzerine olan bir farzdır ve buna dair pek çok delil vardır. Binaenaleyh ebeveyn evladın hizmetine muhtaç olduğu müddetçe onların ihtiyacını gidermelidir. Hatta buna gücü yetmiyorsa onlara bir hizmetçi tutmalıdır...

3. Lakin kadın ebeveynin muhtaç olduğu şeylerin hizmetinde kocasına yardım ederse inşaAllah bundan dolayı onun için ecir vardır. Çünkü bu, kocasını mutlu etmenin ve onu razı etmenin yoludur ki bu da husn-i muaşeretendir.

4. Bu nedenle bu hizmet, eşler arasındaki adalet babına girmez. Çünkü bu, eşlerin üzerine farz değildir. Ancak bu, kocaya yardım etme, hüsn-i muaşerette bulunma ve onun kalbine mutluluğu sokma babındandır ki akıllı kerime bir kadın ebeveynine hizmette kocasına yardım eden ve onun kalbine mutluluğu sokan kadındır.

Soru-2: *Resmi ihalelere katılmak için banka teminatı "Teminat Mektubu" vermek gerekmektedir. O halde bu banka teminatını almak ve bankanın masraflarını ödemek caiz midir? Bilindiği üzere bir kişinin banka garantisi mesabesinde olan banka teminatını alabilmesi için bu bankada kendisine ait bakiyesinin olması gerekir ve teminatın vakıası ise bankanın teminat yoluyla kendisini kefil gösteren kişinin borcunu kapatmada kişiye kefil olmasıdır. Şöyle ki banka, meydana gelmesi halinde zarar gören tarafın tüm zarar ve ziyanını hemen öder ve kefil olduğu kişi hakkında da kovuşturma açar. Bankanın kefil -garantör- olduğu kimseye koyduğu şartlardan biri de kefil olunan kimsenin belirtilen tutarı ödemeyi geciktirdiği her gün için belirlenen bir faizin olmasıdır. O halde banka teminatının şeri hükmü nedir?*

Cevap-2:

Banka teminatı, emtia ithalatı için alınan banka kredi mektubu gibi olup şu birçok yönden caiz değildir:

1. Banka teminatını almak, ancak bankada hesap açtırdıktan sonra gerçekleşmektedir ve bugün bankaların geneli ise anonim şirkettir ki bu da batıldır.

2. Banka teminatında genellikle gecikme meydana gelmekte dolayısıyla faiz vuku bulmaktadır. Ayrıca faiz, banka hesabının açılmasında da vazıhtır.
3. Teminatın sahih olabilmesi için zimmette tutulan hakkın fiilen vaki olması gerekir. Yani kişi, para ödenmesi gereken bir sorun içerisine düşer ve bu paraya da sahip değilse başka bir kimsenin gelip ona garantör olması ve onun yerine bu tutarı ödemesidir.

Söz konusu banka teminatı, olası zararın meydana gelmesinden önceki durumdur.

Dolayısıyla bu üç hususun halledilmesi durumunda banka teminatı caizdir. Ancak görüldüğü üzere bu üç husustan birisi halledilse dahi genellikle bu hususlardan bir diğeri meydana gelmektedir. Bunun içindir ki ben, ihalelere girmek isteyen kimseye, ihalelere girmek isteyen kimseden mali teminatın kabul edildiği ihalelere girmesini nasihat ederim. Yani ihale sahibine bir mali teminat teslim etmesi veya güvenilir bir taciri garantör göstermesidir... Şayet tüccardan istendiği gibi banka teminatından veya banka kredi mektubundan başka bir şeyi kabul etmezse şaibenin karışmadığı temiz ve helal olan başka bir iş araştırmalıdır. Muhakkak ki, güç ve kuvvet sahibi rezzak olan Allahu Subhânehu'dur.

Kardeşiniz

H. 27 Zilhicce 1430

M. 14 Aralık 2009